

Redacțiunea, Administrațiunea,
și tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Redacțiunea este deschisă de la
10 ore dimineața până la 6
seara. — Manuscrisurile se
primesc în ziua următoare.
REȘERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la re-
dacțiunea Brașov de astăzi:
In Viena: E. Duka, Egarich
Bakula, Budolf Moss, A. Oppelka
Machfolger; Anton Oppelka, J.
Dumecor, în Budapesta: A. V.
Goldberger, Elekion Bernat; în
București: Agenca Roșca, Bucu-
reștii de Roumanie; în Ham-
burg: Karoly & Laumann.
Prețul inserțiilor: o serie
gazdă pe o săptămână 4 or., și
30 or. timbru pentru o publi-
cație. Publicații mai dese după
tașă și învoiașă.
Reclame pe pagina a 8-a o
serie 10 or. sau 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL IX.

„Gazeta” iese în în-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, piața mare,
târgul înălțim Nr. 30 etajul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 or. v. a.
său 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 178.

Brașov, Mercuri 13 (25) August

1897.

Raportul comitetului Asociațiunii.

Voim astăzi să aruncăm o privire asupra raportului anual al comitetului central al Asociațiunii transilvane, ce l'am publicat ieri.

Acest raport, trebuie să mărturisim sincer, ne-a lăsat cam reci, căci n'am aflat într'ensul ceea ce am fi așteptat.

Abstragând dela lipsa totală din raport a vreunei lămuriri în cestiunea modificării statutelor, dăr mai ales în penibila cestiune a modificării titlului Asociațiunii, pretinsă de guvern, raportul comitetului nici din alte puncte de vedere nu ne-a putut mulțami de astă-dată.

Numărul membrilor e în stagnațiune, decă nu chiar în decrescere; averea tot așa, ba încă și mai rău, căci prin investirea unei părți a ei într'un intravilan, capitalul a scăzut, pe când venitele după averea imobilă nu s'au sporit. Câteva donațiuni generose, ce s'au făcut și în anul acesta în favorul Asociațiunii, e aproape singurul moment mai îmbucurător, ce reese din raport.

Caracteristică este mai ales partea aceea din raport, ce privește starea și activitatea despărțimintelor. Comitetul vorbește despre despărțiminte tocmai în partea din urmă a raportului său, cu toate că despărțimintele, ca organe ale Asociațiunii chiămate a lucra direct și nemijlocit pentru progresul în cultură al poporului, sunt după părerea noastră factorii principali, prin cari și dela cari se așteptă realizarea scopurilor Asociațiunii.

Se luase la adunarea generală dela Blașiu un conclud în sensul, ca în viitor comitetul să dea o iconă în raporturile sale anuale și asupra activității despărțimintelor, și să nu se mulțămescă numai a înșira în mod stereotip numele acelor despărțiminte, cari au dat semne de viață și acelora, cari n'au desfășurat nici o activitate. De acest conclud însă comitetul n'a ținut seamă nici anul trecut și nici anul acesta. Se mărginesce numai a ne spune, că Asociațiunea are 33 de despărțiminte, înșirându-le însă după nume, nu găsesc decât 30. Despre 21 dintre acestea dă, că „desvôltă activitate laudabilă în sînul poporului nostru”, despre 7 dintre ele spune, că „n'au dat nici un semn de viață”, și 2 sunt acum pe cale de-a se reactiva. Cu totul sunt înșirate așa-dăr 30 de despărțiminte; despre celelalte trei, despre cari spune raportul, că ar mai exista, nu scim ce se credem și în care categoriă să le numărăm.

Peste tot în ceea ce privește despărțimintele raportul de față pare a fi o fidelă decopiere a raportului din anul precedent. Aceleași nume, înșirate în ordine alfabetică, le găsim între despărțimintele „active” ale acestui an, pe cari le-am găsit și în raportul din anul trecut. Aprôpe tot așa stăm și cu despărțimintele, cari n'au dat nici un semn de viață”. Sunt între acestea mai multe, cari de ani de zile nu lucră nimic, ba

s'ar puté dăce că nici nu mai există, și cu toate acestea comitetul le înșiră mereu printre cele existente.

Ba mai mult, chiar între despărțimintele, despre cari se dăce în raport, că „desvôltă activitate laudabilă în sînul poporului nostru” vedem înșirate de acelea, despre cari nu numai nu se pôte dăce, că ar fi desvôltat vre-o activitate „laudabilă”, dăr n'au funcționat de loc, n'au făcut nici măcar atât, ca să adune taxele dela membrii, și nici ședințe de comitet n'au ținut.

Ce dovedesce acesta? Dovedesce, că comitetul central, încât privește despărțimintele Asociațiunii, își redactază rapôrtele sale în necunoscîntă de cauză; dovedesce, că comitetul nu ține în evidență mișcarea despărțimintelor.

Acestă constatare e durerôsă, deoărece apare din ea, că îngrijirile comitetului se restrîng aprôpe numai între marginele orașului Sibiu și fôrte puțin ține seamă de trebuințele culturale nemijlocite, ce le reclamă dela Asociațiunea transilvană poporul nostru țeran.

Cum-că în asemenea împrejurări aprôpe toate propunerile, ce le face comitetul, se restrîng numai la cererea acestor îngust și n'au în vedere mai virtos trebuințele de cultură națională ale poporului de-a lungul și de-a latul țerei, este o urmare firească. Tot așa de firesc lucru este însă, ca noi și cu noi toți aceia, cari vîd în chiămarea Asociațiunii înainte de toate îndatorirea, de-a se îngriji în toate punctele și mai ales în cele mai espuse de propagarea limbii și a culturii în tot chipul permis de statutele și regulamentele sale, să nu fim mulțamiți cu atăta.

Din cauza acesta n'am putut să ne însuflețim nici pentru proiectul „Casei naționale”, ce-l face comitetul, căci după a noastră părere prin realizarea lui s'ar absorbă toate mijlocele, de cari dispune Asociațiunea și ce și-le-ar puté procura pe calea contribuțiilor pentru mult timp, și s'ar aduce ast-fel o adevărată stagnațiune în totă circulația organismului Asociațiunii.

Ar rămâné în cazul acesta numai câștigul problematic al unei frumose clădirii, de care s'ar puté folosi un cerc fôrte restrîns, am puté dăce un ținut numai, căci adunările Asociațiunii ținându-se în fiă-care an în alte centre, nici măcar totalitatea membrilor societății nu ar avé privilegiul de-a se folosi fiă și numai odată într'un an de-o astfel de clădire.

Suntem și noi cu totă inima pentru o concentrare a tuturor puterilor noastre intelectuale și materiale în serviciul cauzei mari a culturii noastre naționale, dăr așa, ca din această concentrare să pôtă profita toate ținuturile în mod egal și după trebuințele lor și urgența ce se cere pentru a le satisface în raport cu marele interese, ce le urmărăm și pe cari trebuie să le apărăm cu toții.

Dacă e vorba dăr, de-a sistemisa în viitor activitatea Asociațiunii și dacă e vorba ca Comitetul central să satisfacă pe deplin chiămării sale în fruntea acestei societăți culturale române, atunci trebuie cu o oră mai înainte să îmbrățișeze direcția, ce am indicat'o mai sus și care este dorită în straturile largi ale poporului din toate părțile. Atunci pôte fi sigur comitetul, că va întimpina cea mai mare însuflețire și în aducerea de nouă jertfe din partea poporului pentru marele scopuri ale Asociațiunii.

Tratările de pace.

De luni de zile gazetele sunt pline de informațiuni late și umflate asupra muncii „oculose” ce-o prestă biata diplomațiă cu scop de-a ajunge să incheie odată tratatul de pace între Turci și Greci. Multă oernelă s'a vîrsat pentru a-se arăta în vii colorii „armonia” ce domnesce în concertul european, și totuși nu mai dă Dumnezeu ca acest concert să ajungă la ore-care s'însiră în ceea-ce privește diferendul dintre Grecia și Turcia.

Din depeșile sosite în timpul din urmă este cunoscut, că toate condițiunile păcii sunt hotărîte între Pôrta otomană și ambasadorii marilor puteri, afară de art. 6 referitor la evacuarea Tesaliei. Turcia a cerut, să i-se plătescă o parte din despăgubirea de războiu pentru a începe să se retragă trupele de pe teritoriul grecesc, cucerit cu arma, și în consecență s'a redactat art. 6 în sensul, că va evacua Tesalia în proporție cu plata despăgubirii de războiu. S'a propus, ca plata acesta să fiă garantată printr'un control al finanțelor grecescol, dăr Grecia a protestat și protestăză contra acestui proiect.

Și lucrul oșdat! Pe când se părea ca signr, că pacea se va incheia pe baza art. 6 propus de Pôrta, etă că se ridică Anglia și anunță, că ea este de altă părere. Marchizul Salisbury cere, ca Tesalia să fiă evacuată deja înainte de plata despăgubirii de războiu, și o depeșă din Atena, care anunță acesta dăce, oă e speranță, ca art. 6 să fiă modificat în acest sens. Dăr speranța acesta pare a fi numai o iluziune, deoărece Germania se opune cu hotărîre la cererea Angliei.

Evident dăr, oă o discordiă destul de acută se arată de nou în concertul european. De când s'au început tratările tot mereu s'a ivit acoum o piedecă, acum alta în calea păcii, așa oă rar s'a mai vădit o asemenea facere și desfăcere și atăta nesinceritate și cugete ascunse între puteri, ca tocmai cu ocazia păcii greco-turcescol, care va rămâné de poveste în analele diplomației.

Insultat pentru limba română.

Mai jos publicăm o corespondență, care ne dă o nouă dovadă despre modul, cum sunt tratați Românii din partea unor funcționari șovinisti ai statului, cari, se vede, nu mai vor să știe nici de datorință, nici de omeniă și nici de rușine când se tractăză de Românii.

E vorba de-un funcționar inferior dela posta din Petroșeni, care

fiind-că i s'a prezentat un mandat postal adresat în limba română, nu numai că în două rînduri a refuzat primirea mandatului, dăr și-a permis încă se și insulte într'un mod infam pe trimițetor.

E de observat, că mandatul era adresat Comitetului central al Asociațiunii transilvane, prin urmare nici că putea fi adresat altfel, decăt românesce. Se vede însă, că persoana dela cassă, în ignoranța și șovinismul său, nici n'a cercetat mai de aprôpe lucrul, ci i-a fost de-ajuns să vadă numai, că are de-a face cu o scrisore românescă, pentru ca să se și simtă în drept de-a refusa primirea mandatului și de-a insulta pe trimițetor.

Românii vor face fôrte bine, dacă întotdeuna vor denunța publicității asemenea casuri revoltătore și și vor cere în același timp satisfacția pentru insultele și nedreptățile făcute. Autorul corespondenței de mai jos și-a făcut datorința în privința acesta.

Etă corespondența:

Petrilla, 22 August 1897.

Stimate D-le Redactor! Inainte cu 2 săptămâni, am voit să-mi procur opul: „Biografia lui Avram Iancu”, ce se află de vîndare la comitetul Asociațiunii transilvane din Sibiu. Prin un mandat postal, adresat Comitetului Asociațiunii, am voit să trimit prețul pentru acel op prin oficial postal dela Petroșeni, unde în timpul de față se află la cassă o domnișoră cu numele M. Waltz. Dăr ce să veți? Nu mi-s'a primit mandatul din cauză, că nu a fost adresat în limba maghiară. („el nem fogadhatom, mert magyarul kel czimezni.”) Astfel mi-s'au adus paralele înderēt. După câteva zile am trimis alt băiat cu paralele și cu mandatul, dăr din nou le-a refuzat dăcînd: „Mit akar az a bûdös oláh? (Ce vré acel valah puturos?) In fine m'am dus eu, ceea ce o făceam mai înainte, însă și eu sunt ocupat cu oficial meu, fiind în funcțiune la societatea minelor de cărbuni din Petroșeni. Afându-se și ceilalți funcționari postali acolo, am predat mandatul șefului postal, d-lui Rotter. Acesta m'a îndrumat să l predau domnișorei, care are să-l primescă. Acuma n'a mai răspins mandatul, dăr nod în papură totuși a aflat dăcînd, că nu l'ar puté ceta, fiind-că nu e în limba maghiară adresat.

Iritat și necăjit am întrebat pe domnișora funcționară, că din ce motive nu a primit mandatul mai înainte și cu ce drept mă numesce ea „bûdös oláh” și „Stinketer Walach”? Ea însă a negat.

Ôre mai pôte fi vorba de o egală îndreptățire între noi, decă și o amărită ființă ca acesta își permite a-ți refusa serviciul și a te insulta într'un mod atât de sêlbatic, numai pentru-oă ești de alt neam?...

Căt pentru vătămarea și insulta, ce mi-s'a făcut, am întreprins pașii de lipsă la locurile competente. De asemenea am denunțat cazul și Direcțiunii postale centrale. Resultatul îl vom vedé.

Petru Iacob.

Sărbătoria S-lui Stefan.

In tota ziua trece-o și
Pân' e lumea n'om trăi.
(Proverb românesc.)

In cele din urmă trecut și ziua de 20 a lui August, pe care guvernul francomason al Maghiarilor și dieta, nu a țerei, ci a sa, adică creatura mascelor și miliionelor sale, a decretat-o de sărbătoare națională.

El tare curios și de nepriceput, de neînțeles, cum un guvern și o dietă, care oăstoria și baptismul, pe care biserica legi noi le puse între cele 7 taine, le declară de contract civil, religiunea creștină și confesiunile ei le decretază de internaționale și proclamă neconfesionalitatea, — e curios, nelogic, ca tot acel guvern, tot acei legiafieri să oblige 12,000,000 de nemaghiari să sărbătoreze aniversarea primului rege confesional ortodox și care, oăsătorindu-se cu o principesă germană catolică, deveni cel mai de frunte rege nu al Maghiarilor, ci al Ungariei.

Și e și cel mai curios, că acel guvern, care ordonă sărbătoarea aniversării acestui rege creștin și duplu confesional, desaprăbă doctrina lui.

Acel rege ne lăsă de pomenire și învătătură că: *Regnum unius linguae fragile et imbecille est.* Era guvernul, care-i ordonă vecinica pomenire, desprețuind această doctrină a unui sânt, vră să bage și topescă pe toți Nemaghiarii, chiar pe și Țigani, în o căldare, ca să se scotă neași Maghiarii.

Logica sănătoasă cere, ca pe acei bărbați, regi și mirenți, a căror doctrină o desavuăm și găsim-o neocorespundătoare scopului o lăpădam, decă nu-i desprețuim ou doctrina lor dimpreună, cel puțin să nu-i sărbătorim. — Dér „*Estra Hungariam non est vita, si est vita, non est ita*“.

După aceste meditațiuni obositoare, poți și fără de vre-un folos practic, să ne întrebăm: Ce rezultat, ce urmare are sărbătoarea zilei de 20 August, care anul acesta a cădūt Vinerea?

După statistica Maghiarilor și a neconsciințioșilor Maghiari, Ungaria și Transilvania etc. are 18,000,000 suflete. Ei bine; 12 din acestea 18 milioane nefind Maghiari, vădend și simțind, cum adevărații Maghiari și guvernul țerei desprețuiesc doctrina regelui înălțat între sânti, sărbătoreasă această și din ordin preainalt nu din pietate adevărată, și în loc de a aduce rugăciuni... scorminesc din dinți, fiind împiedecați de a-și câștiga pâinea de toate zilele. Și-i costă mult această, pentru-că scotend pe copiii până la 12 și 15 ani și pe bătrânii trecutii de 60 ani, cari nu mai pot lucra, ne rămân negreșit 8 milioane de bărbați și femei, cari câștigând ou lucrul mânelor lor numai 50 or. ia și, avem o pierdere de 4,000,000.

Eu nu ași ave nimic contra sărbătoarei, decă ar fi și această ca ziua împăratului.

rege și mare principe al nostru, ce am serbat-o Mercuri, mergend ou totă ardorea la sânta biserica, înălțand o suflare oătră ziditorul cerului și al pământului și de aci înainte:

Furoa, grebla strimba cōșă,
Cāt e vara de frumōșă,
Multor ōse trudă mare
Palmelor învătoșare.

Decă ar soi guvernul din Pesta și legistorii lui, in ce miseria trăiesce cea mai mare parte a celor 18 milioane de suflete, ce vrend nevrend locuiesc in Ungaria, la cea mai de-aprōpe legislatură ar reveni la decretule de sărbători și, in loc de a-le înmulți, le-ar reduce, cum le redusese împăratul Iosif al II la 10 sărbători împărătesci, și nimic mai mult.

Va dice cine-va, că miseria, in care trăiesce cea mai mare parte din poporațiunea acestei țări, nu provine din cauza prea multelor sărbători, pentru că și populațiunea, care nu ține aprōpe nici o sărbătoare, cum sunt reformații etc. încă trăiesce mai mult ou pâne gōlă, ou legume, bucate de post, decāt ou carne. Voiți răspunde: așa, așa e, dēr această nu provine din neșinerea sărbătorilor, ci din lipsa de lucru, și din cauza efortității acestui lucru. Țeranul, fiă Român, Maghiar, Sas seu Engles, nu are 300 zile de lucru, ca profesionistul, care nu se opresce nici la 300, ci luoră și Dumineoa, ba chiar și in ziua de Paști până la amiazi. Țeranul nu pote lucra sub acoperemēt și in casa caldă. Acoperemētul lui e cerul și casa caldă a lui e arșita sōrelui, vântul, plōia, crivețul, frigul și gerul de îngheță încălțămintele pe picioare și picioarele in ele.

Decă vom considera toate acestea și vom numera bine zilele, in cari pote și este iertat prin legi țeranului a lucra, apoi ne vom convinge, că el in cel mai bun an, in care e mai mult senin decāt plōia, nu are decāt 120, prea mult 150 zile, in cari pote lucra și câștiga 30, 40—50 și numai in luna lui Cirișieru și Cuptoriu — Iunie și Iulie — 60—70 or. la și. Să luăm suma rotundă in 150 zile 40 or. la și — și nu câștiga nici atātă — am avē 60 fl. la an. Din această plătesce 7—12 fl. dare, nu pentru pământul, care nu-l are, ci pentru a) o colibă seu căsuță, in care decă intri dai ou capul de grindă; b) pentru venitul de 60 fl. și nici atāt; c) pentru primar; d) notar; e) preot; f) dascăl; g) mōșă; h) chirurg; i) doctor de cerc; l) veghiatorii de nopte (vulgo bōcteri, dela „Wächter“); m) pentru spitalul comitatului; n) pentru drum; o) pentru fiii, cari nu sunt apți de armată; p) pentru cancelaria cea nemăturată a d-lui solgăbiru etc. etc. Da, inalt guvern și mărită dietă, toate acestea din 60 fl. le plătesc asemenea țeranii nostri, fără deosebire de naționalitate seu confesiune.

Ungurii din Oieșdea, Căpuș, Tâmpăoasa, Săncraiu, Ciunbrud, până sus la

Tergu-Murșului, dimpreună ou Sașii — cei ou bună stare odată — și ou opincarii români mănăucă mai multă mămăligă decāt pâne, și această ierna ou mușdăiș, vara ou mere, ou pere, ou ridichi, crastaveți nemurati, ci numai sărași, cum au învățat in 1849 dela Musoani, și trag ou sapa, seceerea și cōșa totă ziua, Românii cātând, Sașii tăcōnd, er Ungurii injurând de tōca cerului, lēgănul Maioei prea curate și a magyar-ministerialui!

Cine nu e aplecat a crede aceste, să pōtșească la țēră, — nu la cea urgisită românească, ci la cea lăudată ungerescă, — și in Ardeal, la munți și câmpii, și prin toate comunele depărtate de orașe, cari nu pot alerga oate $\frac{1}{2}$ și ca să-și vëndă laptele, legumele, merlele, perel, strugurii, oușe, puii, găinele la orașeni, să-și cumpere carne, unsōre, lard ca să mănânce și ei cel puțin de 2 ori in săptămână bucate calde, și de dulce.

Dēr decă le-ar putē preface toate acestea in bani, tot nu le-ar ajunge, ca să pōtă plăti darea cea mare, să se pōtă îmbrăca și ei mai bine, mai curat, mai frumos și să iașă din opinci, in cari ou mare bucuriă vēd eu, cum au inceput a umbla și cei ce mai inainte ne strigau: „Oh te bŭdōș boeskor“.

Ei, și toate acestea sunt flōre la ureche, „hătra van a fēkete leveș“, care-l vor inghiți mai anevoiș cei ce sou ce însemnă, decāt noi, cari din moși strămoși am ținut patru posturi la an, 2 zile in săptămână și ne-am mulțumit ou mămăliga ou lapte și brândă, ou borș, ou ohisăliță, de care cei ce s'au lăpădat se scarpină la cēfă, au rēmas fără oi, boi, masă și casă!

Ce dicit, inalt guvern, ōre considerând toate acestea bine e, ca 8 milioane de nemaghiari să sărbătorească ziua regelui, ale oării învățaturii le caloi in picioare? Și această e starea cea adevărată a lucrului, nu e nimic și de loc esagerat și prea mult și.

Intrebarea ar fi, cum s'ar putē ajuta, indrepta și scōte din miseria, in care inōtă și e aprōpe să se inuece seu să ia lumea in cap Românii in România, er toți ceilalți la America.

Dați-ne puțința de-a intra in guvern, in dietă și noi, cari ounăsem țēră și ōmenii din propria și îndelungata intuițiune, vē vom arăta nu numai puțința de-a scōte populațiunea din miseria prin scōderea, reducerea și ștergerea dărilor, pe cari populațiunea rurală nu le mai pote suporta, ci și modul și mijlocele de a inlocui acestea ou alte dări, ca să nu scadă venitul statului.

Axentie Severu.

Germani și Cehi.

Acțiunea de împăcare între Cehi și Germani, inițiată de contele *Badeni*, a avut un preluđu destul de nefavorabil prin tur-

burările întâmplăte dilele acestea in *Pilsen* și *Asch*, două orașe din Boemia.

Despre cele ce s'au petrecut in *Pilsen* am comunicat ieri oate-va amănunte. La aceste adaugem, că turburările s'au repetit in ziua de 22 August ou ocazia sărbătorii *Sokol*-iștilor cehi Cērtă între Cehi și Germanii isbuoni erăși din chiar senin, degenerând la luptă formală. Poliția n'a putut pune sfirșit turburării și de aceea s'a conșignat miliția. Orașul *Pilsen* se află adț in adevărată stare de asediu; o companiă de dragoni și 12 companii de infanteriă, precum și un batalion de vânători pășo liniștea publică. Ou toate acestea in amintita și sēra turburătorii au spart ferestrele dela tipografia „*Pilsener Zeitung*“ și s'au întâmplat mai multe răniri. 33 persoane au fost arestate in decursul turburărilor.

In ce priveșce turburările din *Asch*, înregistram următoarele: Pe ziua de 22 August a fost convocată la *Asch* o adunare populară germană. Autoritatea politicoă a pretins dela arangistorii adunării anumite condițiuni pe lângă cari ar putē să permită ținerea adunării, in special a cerut să i-se garanteze ordinea și liniștea in decursul sfătuirilor. Pertractările de acest fel însă n'au avut nici un rezultat, și in cele din urmă adunarea a fost oprită.

Se adunaseră de diminēta ca la 6000 de ōmeni. Când mulțimea a ințeles, că adunarea este oprită, deputatul național german *Iro* a provocat pe Nemți, ca in mânia ordinului de oprire, să rămână liniștiți și să nu se dimită la demonstrații.

După amiazi o cētă de oate-va mii s'au dus in comuna bavareză *Wildenau*, situată in depărtare de oate-va minute dela graniță. Autoritatea bavareză li-a declarat, că nu le permite a ținē aici adunare. La această *Iro* a răspuns, că Germanii din Boemia nu vor să se lupte in rășoiul ce li-se impune ou mijloce de forță, ci ou arme spirituale, dēr nici nu se vor lăsa învinși de Slavi. Vorbirea lui *Iro* a fost înșoțită de strigătul: „*Trădescă Germania*“, er mulțimea a inceput să intoneze „*Wacht am Rhein*“.

Poporul s'a reintors apoi erăși pe teritoriu austriac. La gara din *Asch* doi funcționarii au provocat poporul să se împășoie. Mulțimea însă i-a insultat și i-a bătut, rânind greu pe unul din ei. In decursul zilei demonstrații au bombardat ferestrele oăpitănatului districtual și și-a bătut joc de gendarmi. S'a conșignat o companiă de soldați.

SCIRILE DILEI.

— 12 (24) August.

Asociațiunea transilvană și școlile populare. Șoim, că la adunarea generală din anul trecut, ce s'a ținut in Lugos, d-l canonic *Gavriță Pop* din Blășiu a prezentat o propunere in sensul, ca să se ia mē-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

MORMONII.

In luna trecută Mormonii au avut o rară sărbătoare. Ei au serbat jubileul de 50 ani ai existenței statului lor. Era in 24 Iulie 1847 când adevăratul președinte Mormonilor Brigham Young a sosit in valea lacului Sos și dimpreună ou înșoțitorii sēi a întemeiat capitala Salt Lake City. De atunc a trecut o jumătate de vēc, adevărat că timp scurt in viața unei confesii, dēr totuși Mormonii au putut să facă mult de atunc și până adț.

Istoria creatorilor mormonismului este ou atāt mai însemnată, ou cāt ei au trebuit să îndure o multime de miserii și neajunsuri, er mormonismul înșuși a dus o luptă pe mōrte pe viață până in timpurile din urmă, când el a fost recunoscut. Piatra scandalei, pentru care locuitorii Statelor-Unite ii amenințau vecnic ou pustiire, a fost poligamia. La 1890 Mormonii au șters poligamia din șirul străbunelor datini ale „sfinților zilei din urmă“ — cum le place

lor a-se numi — și de-odată ou această a dispărut și piedeca, care a făcut ou neputință până atunc ca teritoriul lor numit Utah să fiă recunoscut și acceptat in rēndul statelor republicei americane.

Observăm de altmintrelea, că poligamia era deja in apunere la Mormonii, când ei au decis s'ō stīrșească. Brigham Young când a murit a lăsat după sine 16 văduve și 50 de orfani, însă la 1890 dintre 200,000 Mormonii numai 12,000 erau, cari nu se mulțumeau c'ō femeia.

Istoria Mormonilor este o admirabilă pildă de simplicitatea omenescă, dēr totodată și de puternică resistință. Temeiul religiiei lor este așa numita „bibliă mormonă“, a cărei tradiția este următoarea:

In localitatea *Conneaut* din statul *Connecticut* trăia la inceputul vēcului un preot ou numele *Salamon Spaulding*. Acest preot era un pasionat explorator de anticități și ou mare bucuriă făcea tot felul de săpături. In apropierea locuinței sale erau cātă-va „tumulus“, din care a scos la lumina zilei multe vase de pământ și unelte de fier. Inșē el nu s'a mulțumit ou atāt.

Inbirea față de anticități l'a îndemnat, să scrie in limba biblică un roman fantastic, pe care voia să-l pună in circulația sub titlul de „*Manuscris aflat*“, prezentând intr'ō precuvăntare lucrul astfel, ca și când opera această ar fi aflat'ō intr'unul din vechile morminte.

Manuscrisul acesta l'a trimis unui librar din *Pittsburg*, ca să-l editeze. Librarul a ținut oate-va timp manuscrisul la sine, apoi l'a inapoiat autorului, deōrece — cum dicea el — nu pote să ia asupra-și editarea. In curēnd *Spaulding* a murit și manuscrisul a rēmas fiicei lui.

Cātă-va ani mai târziu, la 1830, a apărut in *Palmyra* din statul *New-York* „bibliă mormonă“. Fiica lui *Spaulding*, căreia din întâmplare i-a cădūt in mână un exemplar din bibliă, a vēcūt ou mirare, că „Bibliă“ și „Manuscrisul aflat“ sunt identice aprōpe din cuvēt in cuvēt. Explicarea lucrului a fost, că librarul din *Pittsburg* avea o calfă numit *Sidney Rigdon*, care la timpul sēu a copiat manuscrisul. Copia a ajuns la mâna lui *Iosif Smith*, care a întemeiat prin această copiă confesiunea Mormonilor, er *Sidney Rigdon* s'a

făcut unul dintre apostolii acestei învățături.

Iosif Smith a prezentat altfel istoria „Biblii“. El a colportat vestea, că scrisă pe pagini de aur a aflat'ō intr'un mormint și că a descifrat'ō prin nisce ochilari de piatră aflați tot acolo. Legenda a aflat credșmēt și domnișōra *Spaulding* zadarnic și-a dat toate silințele să lumineze publicoul asupra originii „Biblii“.

Acosta este pata de rușine a mormonismului. Au ei înșē și astfel de particularități din trecut, ou cari pe dreptul se pot lauda.

Când Mormonii s'au aședat pe țermii lacului Sos, terenul acesta era ou desvērșire sterp și neucultivat. Prin șirguintă aprōpe supraomenescă și prin tenacitate admirabilă au făcut, ou terenul odinioară nefrutifer să fiă adț unul din cele mai roditōre ținuturi ale Americii, și acolo unde odată era pustietate, astăzi să fiă un mare și frumos oraș, a căruia biserica e renumită pentru mărimea ei, la care rar i-se află păreche, er in privința acusticii este cea mai escelentă dintre toate bisericolele. Munca uriașă șvērșită de Mormonii prin cultiva-

surî pentru a-se ajuta în viitor și școlile noastre populare din mijloacele Asociațiunii. Acastă propunere a fost predată în urmă din partea Comitetului central unei comisii pentru studiere, er pe baza raportului acestei comisii, comitetul în ședința sa dela 17 Iulie a. o. a adus următoarea deciziune: „Prin susținerea școlii civile de fete, ale cărei binefaceri se răspândesc asupra întregului popor român, Asociațiunea a adus tot sacrificiul posibil pentru învățământul poporal. În modul propus de d-l canonic Gavriil Pop nici măcar o parte neînsemnată a școlilor amenințate, nu s'ar pute salva, er a da o subvenția permanentă tuturor școlilor confesionale amenințate trece peste puterile bănesoi ale Asociațiunii. Deci propunerea d-lui Gavriil Pop nu se pöte considera“.

Impäratul Germaniei în Ungaria. Pe ziua de astăzi a conchiemat primarul capitalei ungare o ședința estra-ordinară a consiliului municipal. Se va discuta asupra proiectului privitor la primirea împäratului german în Budapesta. În Septembrie viitor adevă, împäratul german voeșce să vieteze, venind dela manevrele din Ungaria, și Budapesta. Capitala face deci pregătiri mari pentru primirea lui. — S'a vorbit mult, că împäratul Wilhelm va visita și România. Soirea s'a susținut mult timp în foile străine. Acum însă se anunță din București, că planul călătoriei împäratului german s'a amänat pe anul viitor.

Regele Carol în Serbia. Lui „Neue Fr. Presse“ i-se telegrafăză din București, că în cercurile legațiunei sârbeșci de acolo se crede, că Regele Carol este așteptat în luna Octomvre la Belgrad pentru o vizită de mai multe zile la curtea regală sârbeșcă.

Bombele din Constantinopol. Cu data de 22 August se telegrafăză din Constantinopol următoarele: Cercul soirea, că în urma unor mărturisiri făcute de autorii atentatelor comise cu bombe, poliția ar fi reușit să aresteze comitetul revoluționar armenesc cu materialul său pentru fabricarea de bombe. Esecutarea oelor 5 autori ai ultimelor atentate este iminentă. — În toate bisericile armenesci s'a dat oetire unei epistole pastorale, în care atentatele sunt condamnate cu asprime și Armenii sunt provocați să rămäie în liniște.

Inmormentarea unui diarist ungar. Sâmbătă s'a inmormentat în Budapesta Iuliu Horvath, proprietarul și directorul diarului „Magyar Hirnap“, fost deputat și unul dintre corifeii deputaților unguri ardeleni. cari figurează ca a oincia rotă la carul dietei unguresco. Diaristii din Pesta cu clubul lor „Oththon“ i-au făcut deosebite onoruri la inmormentare. Egen Rákosi l'a sërătorit în vorbirea sa ca model al jurnaliștilor unguri. L'au mai sërătorit

rea tinutului pastiu, le asigură primul loc în rândul eroilor muncii omeneșci.

Este interesant, că în privința femeilor Mormonii au cădat dintr'un extrem într'altul. Pe când înainte de 1890 femeia era considerată de cea mai infimă creaătură, care nu-și pöte câștiga viața din lumea cealaltă decât fiind una dintre numărösele femei ale unui Mormon, dela 1890 înococe ele se bucoră de cea mai perfectă emanațiune. În Utah femeia nu numai că pöte pași pe ori-ce carieră, oi posedă și cele mai perfecte drepturi politice. Ea nu se bucoră numai de dreptul electoratului, oi pöte fi și aläsă, așa că între judecătorii și deputații Mormonilor, se află și destule femei.

Odiniöră se profeteza, că mormonismul va fi prăpădit prin poligamiä; dër étă, că s'a întâmpat tocmai contrarul: mormonismul a uois poligamiä. E întrebare însă, decă domina feministă, care se lăteșce tot mai mult între Mormonii, nu cuprinde ore în sine un pericol, cu care Mormonii vor putä să-și facă socotela mai greu, decât cu poligamiä?

pe de-asupra și vice-președintele „Kultur-egylet“-ului ardelenesc, care îi atribuie merite pentru dezvoltarea culturală a Ungariei. Cu'n cuvânt reșosatul a fost un fidel discipol al șovinismului modern ungaro; și de aceea deși era om talentat și dintre cei mai civilizați ai lor, totuși nu s'a putut înälta niciodată la punctul de a scrie cu dreptate și cu echitate în privința raporturilor dintre Unguri și Romäni. „Kultur-egylet“-ul soie de ce i-a făcut deosebite onoruri la inmormentare.

Concert. Este fôrte ales și interesant programul, ce-l vor esecuta escelentele cântărețe brașovene d-șorele Ella și Lula Gmeiner în concertul lor, ce-l vor da în 3 Septemvre în sala cea mare de concerte din redouta orășeneșcă. Atragem atențiunea publicului amator de musică asupra acestui program, ce constă din 9 puncte. Etă: 1. Weber: Unvertură la Freischütz. Musica orășeneșcă. 2. Weber: Aria Agatei din Freischütz, cu acompaniare de orchestră: — D-șora Ella Gmeiner. 3. Brahms: a) Immer leiser wird mein Schlummer, b) Volkslied, c) Volkslied, d) Meine Liebe ist grün. — D-șora Lula Gmeiner. 4. Liszt: a) Loreley; Reinberger, b) Hohe Flut; Fischhof, c) Blühender Schleh; R. Strauss: d) Ständchen. — D-șora Ella Gmeiner. 5. Fesch: a) Canzonette; Godard: b) Berceuse; Reinecke: c) Abendrühn; Grieg: d) Im Kohn; Koss: e) Winterslied. — D-șora Lula Gmeiner. 6. Beethoven: Aria Fidelio cu acompaniare de orchestră. — D-șora Ella Gmeiner. 7. Goldmark: a) Herzleid; Schubert: b) Wiegenlied; Schumann: c) Anträge; C. M. Weber: d) Elfenlied. — D-șora Lula Gmeiner. 8. Franz: a) Für Musik; Schubert: b) Du bist die Ruh; Lassel: c) Alein (nou); Lassel: d) Frühlingslied. 9. Brahms: a) I. Weg der Liebe; b) II. Weg der Liebe; Schumann: c) Botenschaft; Schumann: d) Ländliches Lied. Duete cântate de domnișorele concertiste. Bilete se vënd în librăria d-lui W. Hiemesch și în ziua concertului s'era la oasă. Inceputul la 7 și ½ ore.

În grădina otelului „Pomul verde“ s'au început Duminecă s'era ciclul de reprezentațiuni al ensemblului de 19 persoane Somossy, despre care am anunțat deja în numărul de Sâmbătă. Reprezentația de Duminecă s'era a fost fôrte bine cercetată de public, care umpluse grădina otelului în număr mare. Reprezentația de as'era încă a fost binisor cercetată. Producțiunile trupei procură vizitatorilor plăcută distrațiune prin varietatea pieselor și prin cântecele de tot hazul esecutate în limba germană de cântăreți și cântărețe. Intrarea de persoană 50 cr. Reprezentațiile se dau în fiecare s'era. Inceputul la 8 ore.

Islamismul se mișcă.

Pe când diplomația europenă își frământă mintea și se foloseșce de cele mai iscusite combinații cum să împăce pe Turci cu Grecii, în depărtatul Orient se pregătesce evenimente de mare gravitate. În numărul nostru de ieri am semnalat pe scurt mișcarea începută de Islamism în India cu scop de a pune sfârșit domniei engleșe și de a provoca „rësboiul sfânt“ contra ghaurilor, propovăduindu-se fidelitate și alipire cätă marele Calif din Stransbul.

Aceste tendințe panislamiste sunt încourajate de victoriile lui Edhem-pașă, și ele olocotesco în inimile fanaticilor mohamedani cucerind cercuri tot mai vaste în poporațiune. Dervișii și inspirații lui Mohamed outriera dela apus spre rësărit tinuturile locuite de fii mareli profet, așifind prin mistice promisiuni fanaticismul religios al musulmanilor.

Mișcarea ac'asta este direct îndreptată contra Angliei, și se bănușce că e pusă la cale de însuși Sultanul, care e supărat foc pe Anglia pentru-o ac'asta i-a făcut atâtea miserii în cestiunea armenă, er acum în cestiunea încheiării păcii cu Grecia.

Soirile mai noușce ne spun că la frontiera apusenă indo-afgană, în Kafirstan, Vazi-

ristan și Citral revoluția contra stăpânirii engleșe s'a început deja.

Imperiul indian britic cuprinde 2,329,301 ohlm. pătrați, cu 191 milioane locuitori, mare parte osmani. Afară de ac'estia Anglia are 343 vasali cu 49 milioane locuitori, erășii mohamedani în mare parte; între principii vasali (vasa), numai 28 sunt hindu ceilalți sunt toți de seminția mohamedană. Populația mohamedană a luat și ea veste despre victoriile strălucite ale mareli Calif din Stransbul, și deore-ce molahii afgani au predicat „rësboiul sfânt“ prin scrieri așifătore, și ridicarea Coranului contra Evangelului, s'au resculat și aole seminții, cari până acum erau credinoșce domniei engleșe. Astfel seminția *afidi*, care în rësboiul afgano-engleș (1878—81) a ținut cucerită strimțörea-Kaibar contra Afganilor și a ap'erat vöale Kabul pentru Engleși, acum străbate prin numita strimțöre în India. De asemenea și *oraksai*, o altă seminția, încă atacă pe Engleși.

Cumodul ac'asta revolta musulmană este fôrte periculoasă. Armatele engleșe din India ar fi, ce-i drept, destul de tari pentru a înfränge pe resculati, însă ostașii mohamedani devin problematici din momentul când se face apel la ei pentru „rësboiul sfânt“.

Guvernul engleș e pus acum pe griji seriöse din pricina ac'astei mișcări. El a început să ia mäsuri de întârire a forțurilor dela graniță, trimite trupe noușce la frontieră, pune sub secestru diarele panislamiste ca „*Sabah*“ și „*Malumat*“ cari așitä pe musulmani, dër tote ac'este nu-i vor putä folosi mult, pe cätă vreme ea stă izolată de celelalte puteri.

Pe când se petrec ac'este în India, camarila turcöscă din Yildiz Kiosk pregătesce mijloace bănesoi pentru învingerea principiiilor puse în Coran, organizând măoelărire și despoierea creștinilor armeni. Er pentru a avé ore-care scuză în ochii Europei, ea mai face să se ivöscă și câte-un atentat cu dinamită în capitala turcöscă.

Primejdia ce amenință din ac'astă parte nu privesco numai pe Anglia, oi și pe celelalte state, cari datöre sunt a pași asupra vieții și averii creștinilor espuși barbariilor musulmane.

Producțiuni și petreceri.

Tinerimea romänă din Ec'lea (com. Torontal) invită la producțiunea teatrală împreunată cu petrecere romänöscă cu joc, ceșce va ținä Vineri în 15 (27) August c. în sala cea mare a berării de-acolo. Venitul curat e destinat pentru scopuri filantropice. Intrarea: de persoană: loc I 60 cr., II 40 cr. III 25 cr., de familiä: I. I 1 fl. 30 cr. II 90 cr. Inceputul la 8 ore s'era. Suprasolvirile se vor chita în public.

Se va reprezenta comedia într'un act „Prin mörte la victoria“, de Kotzebue.

*

Un concert împreunat cu dans se va arangia în T'rețelä la 17 (29) August c. cu ocaziunea sfînțirii bisericii gr. or. de nou renovată, în grădina invëtătorului Avram Zacharie. Intrarea: de persoană 1 fl., de familiä 2 fl. Venitul curat e destinat pentru acoperirea speselor avute cu renovarea. Suprasolvirile se vor chita pe cale diaristică. Inceputul dansului la 4 ore p. m. Inceputul concertului precis la 8 ore s'era, după care erășii se va continua dansul.

Atät cântările liturgice înainte de pränd, oät și piesele cu ocaziunea concertului, se vor esecuta de cätă tinerimea, care a concertat și în Brad, Dumineca după S.-tul Petru.

Programa se va publica ulterior.

ULTIME SCIRI.

Praga, 23 August. Conferența de ađi a deputaților germano-boemi a hotărfit, să nu ia parte la conferența de împăcare conchiămată de ministrul-președinte Badenii, nici să stea de vorbă cu guvernul până-ce acesta nu va cassa ordonanțele de limbă.

Cronstadt, 23 August. Astăzi a sosit președintele Faure. Impäratul Nicolae l'a întâmpinat aic. Amendoi s'au îmbrăășat și s'au sărutat repetit, și au plecat apoi la Peterhoff.

DIVERSE.

Tehnica dclarațiilor de amor. Un umorist engleș, care pretinde, că a studiat literatura modernă a Romanilor cu privire la tehnica dclarațiilor de amor, împărtășesco următoarele: Din 100 casuri, 36 de bărbați în acest moment critic (al dclarației de amor) string în brațe pe aläsă inimei lor. Cam la 67 bărbați sărută gura alesei lor, 4 din 100 îi sărută obrazul său p'urul și 2 cel mult se mulțamesc numai cu o sărutare a mânei. Cel puțin 72 de amoresați iau mâna frumöselor lor și o string la inima bărbatöscă, 14 vorbesc așa de greu, ca și când ar avé o gälușcă în gät și 9 d'ic cu un oftat adenc: „Mulțamescu-ti Dömne!“ Numai 7 din 100 se dclară de mai feriți între toți muritorii și 5 în cele dintăiu 10 minute nu pot scöte nicol un cuvânt, 2 cad în genunchi, cel puțin 20 înghit mai întâiu curajos de câte-va ori ceva, ce pare a li-se fi oprit în gät, și 10 cască gura mai de multe-ori înainte de a vorbi și o închid erășii. În ce privesco purtarea femeilor, observatorul atent d'ico, că 81 din 100 fiute femeesci cad în momentul dclarației de amor cu totă bucuria în brațele bărbatului, 68 își ascund fata la umërul său roșind, și cel mult 1 dintr'o 100 se lasă să cadă pe vr'un scaun său fotoliu. Cea mai mare jumătate dintr'o 100 îmbrăășesco pe amanții lor, sărindu-le în gät, 6 varsă câte-va lacrimi de bucuria, precänd 44 isbuonesc în plänet. Câte-va fete, pöte 4 din 100, sunt în adevär surprinse. Mai mult de 80 soiaiu înainte fôrte bine ce va veni, deși și ac'este d'ic cu ochii plecati: „Oh! A venit așa de neașteptat!“ 60 fete privesco cu ochii plini de „iubire“ la „el“, și una dintr'o 100 fuge îndată spre a comunica importantul eveniment pröspät — pröspät vr'unui om simțitor.

50 de ani în tăcere. În anul 1847 domnișora Experience Guilford, care pe atunci era de 19 ani, se amoresă în dirigentul școlii comunale Simpson. Părinții fetei nicol decum nu se învoirä, ca fiica lor să se căștoröscă cu Simpson. Domnișora Experience pläneșce și se rugă mult de părinți să-i permită căștoria cu dirigentul școlii, dër tote ac'este nu-i ajutarä nimic. În sfârșit strigă Experience mäniöșă: „Decă nu mi-e permis a mă mărita după acel bărbat, jur, că de-aci încolo nu voi mai vorbi nicol o vorbă, să trăsca ohiar și 50 ani!“ Și într'adevăr domnișora Experience se ținö de cuvânt. După mörtea părinților, ea loaua la un frate al ei însurat; după ce muri și ac'asta se mută la o sorä a sa, și când muri și ac'asta loou cu un al doilea frate, la care se află și ađi. Timp de 50 de ani d-șora Experience n'a vorbit o vorbă cel puțin, și nicol nu dedea semne, numai oa să nu-și calce jurämäntul. Acum însă perioada tăcerei se implini. Într'o diminätă, când töte rudeniile d-șorei Experience se sfiau la olaltă, după dejun d-șora dispărü dintre rudeni, se duse în odaia ei, se îmbröcă în hainele, cari deja de un jumătate de secol nu le-a mai purtat. La reäntöcere în sală, unde erau öșpeții, d-șora Experience făcü un compliment, începü a rido și își deschise gura să vorböscă. Dër ce se veđi, Experience nu mai putü gräl nicol o vorbă. Muschii laringelui erau paralizați, cördele vocale erau uscate în urma unei neactivități atât de îndelungate. Fö adus un medic, dër nu putü ajuta nimic; ac'asta însă îi recomandă să se supuië unei operații în hospitalul din Boston. Ac'est oas se întâmplă în statul Maine din America nordică. — Ore o domnișorä din Europa ar putä să nu vorböscă atâtea timp?

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 23 August 1897.

Table of stock market prices in Vienna, listing various securities like gold, silver, and bonds with their respective prices.

Cursul pieței Brașov.

Din 24 August 1897.

Table of local market prices in Brașov, including items like Romanian notes, silver, and Napoleon's coins.

Table of exchange rates for various currencies like Ruble, Lire, and Seris.

AVIS.

Aducem la cunoștința On. public, că nu mai permitem vizitarea fabricii noastre, și vom refuza orî și ce cerere în privința acésta.

Comande pentru Torte primim ca și până acum și se prepară de calitatea cea mai bună. Bombone, Chocholadă etc. cu măruntu nu vindem.

Cu totă stima: Prima fabrică ardelenescă cu abur de Chocholadă și Candite Thiess, Seidel & Teutsch, Brașov.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potî cumpêra în librăria Nicolae Ciureu și în tutungeria I. Gross.

LICEUL „KAPRI“

sub direcțiunea d-lui M. MUREȘIANU Nr. 37, Strada Stirbei-Vodă, Nr. 37. Bucuresci.

Cursuri primare și secundare complete. Preparațiunii de bacalaureat, școlă militară și școlă de poduri și șosele.

Cursurile încep la 1 Septemvre 1897, ér preparațiunile pentru corigenți la 20 August. Anul acesta am înființat pe lângă cele 4 clase liceale și cursul superior complet.

Dôamna Maria de Kapri, ca și mai înainte, se ocupă cu aceeași stăruință de copiii încredințați acestui Institut, care mulțumită muncii sale oneste și neobosite a pu-

tut ajunge la buna sa reputațiune de astăzi.

Inscrierile pentru anul școlar 1897—98 se fac cu începere dela 15 August 1897 în toate zilele dela 9—12 a. m. și 2—6 p. m., în cancelaria Institutului Str. Stirbei-Vodă Nr. 37.

Prospecte se trimit gratuit la cerere. Director: Marius Mureșianu.

ANUNCIURI (insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrierei administrațiunii. În cazul publicării unui anunțiu mai mult de odată se face scădēmēt, care crește cu cât publicare se face mai de multe-orî.

Administr. „Gazeta Trans.“

AVIS!

Prenumeratiunile la Gazeta Transilvaniei se potî face și reînvi ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonați să binevoiască a arăta în deosebî, când voiesc ca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou să binevoiască a scrie adresa lămurit și să arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiî 1897.

Main railway schedule table with multiple columns for different routes: Budapest-Predeal, Copșa-mică-Sibiu-Avrig-Făgăraș, Mureș-Ludoș-Bistrița, Cucerdea-Oșorheiu-Regh.-săseșc., Ghiriș-Turda-Dej-Bistrița, Sibiu-Cisnădie-Clușiu-Zălau, Sighișoara-Odorheiu-săseșc., Alba-Iulia-Zlatna, Brașov-Zărnești-Timișoara-Rodna-Lippa, Brașov-Chezdî-Oșorheiu, and Sepsî-St.-Georg-Ciuc-Sereda.

Notă: Orele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se cœti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. — Numerii încuadrăți cu linii mai negre însemnăză orele de nôpte. — Semnul ←→ arată cu capul direcțiã, încãtrău merge trenul.